

**GŁOSA DO UCHWAŁY SKŁADU
SIEDMIU SĘDZIÓW
NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO
Z DNIA 21 LISTOPADA 2021 R., I OPS 2/21**

IWONA SIERPOWSKA *

DOI: 10.26399/iusnovum.v16.3.2022.33/i.sierpowska

I. Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale z dnia 21 listopada 2021 r., I OPS 2/21, podjętej w składzie 7 sędziów uznał, że alimentami, o których mowa w art. 8 ust. 3 pkt 3 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.; dalej: u.p.s.) nie są należności uiszczane przez dłużnika alimentacyjnego, czy to dobrowolnie, czy też podlegające ściągnięciu w drodze egzekucji sądowej, na rzecz funduszu alimentacyjnego. Uchwała ma kluczowe znaczenie dla postępowań prowadzonych na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w których konieczne jest ustalenie dochodu, a w których stroną jest osoba zobowiązana do alimentacji. Nie chodzi tu wyłącznie o postępowania w sprawie przyznania dłużnikom alimentacyjnym świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, ale również o inne sprawy, w których ustalenie praw lub obowiązków na gruncie wskazanej ustawy zależy od dochodu. Uchwała w istotny sposób rzutuje zatem na postępowania dotyczące zwrotu świadczeń z pomocy społecznej oraz postępowania o ustalenie odpłatności za świadczenia, w tym za pobyt dłużnika alimentacyjnego lub członka jego rodziny w domu pomocy społecznej.

II. Problematyka podniesiona przez Naczelny Sąd Administracyjny od wielu lat budzi wątpliwości w doktrynie i orzecznictwie, warto więc przybliżyć okoliczności, w których zapadła przedmiotowa uchwała. O jej podjęcie wniósł Prokurator Generalny, argumentując potrzebę zajęcia stanowiska przez NSA rozbieżnościami w orzecznictwie sądów administracyjnych, związanymi z interpretacją art. 8 ust. 3

* dr hab., prof. Uniwersytetu SWPS, Uniwersytet Humanistycznospołeczny SWPS, Wydział Prawa i Komunikacji Społecznej we Wrocławiu, e-mail: isierpowska@swps.edu.pl, ORCID: 0000-0002-7514-7950

pkt 3 u.p.s. Stosownie do treści tych przepisów za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:

- 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu;
- 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
- 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Wobec braku odmiennych regulacji powyższe zasady stosuje się do wszystkich postępowań prowadzonych na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w których konieczne jest zbadanie sytuacji dochodowej.

Kwestią sporną wskazaną przez Prokuratora Generalnego jest niejednolita wykładnia pojęcia „alimentów świadczonych na rzecz innych osób”. Z przytoczonego przepisu nie wynika jednoznacznie, czy przychód pomniejsza się wyłącznie o alimenty świadczone przez dłużnika alimentacyjnego bezpośrednio na rzecz wierzyciela, czy również o należności, które dłużnik spłaca w związku z przyznaniem osobie uprawnionej do alimentów świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W tym spornym obszarze ukształtowały się dwie różne linie orzecznicze. Według pierwszej, kwoty przekazywane z tytułu spłat zaległości wobec funduszu należy traktować jako alimenty, a fundusz alimentacyjny – jako sposób zastępczego zaspokajania potrzeb osoby uprawnionej w razie bezskuteczności egzekucji. Jak wskazał WSA w Szczecinie w wyroku z dnia 25 maja 2010 r., II SA/Sz 250/10, LEX nr 666961, z perspektywy dłużnika nie ma znaczenia, czy kwoty egzekwowanych alimentów przekazywane są osobie uprawnionej, czy też są potrącane na rzecz innego podmiotu, nadal stanowią one formę alimentacji i powinny być odliczane od przychodu na podstawie art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s.¹ Składy orzekające wyrażające odmienny pogląd twierdzą, że należności zwracane z tytułu wcześniejszych wypłat z funduszu nie są alimentami, a zobowiązaniami publicznoprawnymi. Nie są one świadczone osobie uprawnionej do alimentacji, a stanowią formę spłaty zobowiązań zaciągniętych wobec instytucji publicznej. Nie ma stąd podstaw do pomniejszania o nie przychodu ustalanego zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej². O kontrowersyjności przedstawionej problematyki świadczy między innymi to, że na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat przywołane przepisy były odmiennie interpretowane przez różne składy orzekające Naczelnego Sądu Administracyjnego³.

¹ Wyrok NSA z dnia 18 maja 2020 r., I OSK 1905/19, LEX nr 3025423 oraz wyroki WSA w Szczecinie z dnia 25 maja 2010 r., II SA/Sz 250/10, LEX nr 666961; WSA w Olsztynie z dnia 16 kwietnia 2019 r., II SA/OI 195/19, LEX nr 2652883 i podane tam orzecznictwo.

² Wyrok NSA z dnia 5 grudnia 2012 r., I OSK 957/12, LEX nr 1366529 oraz wyroki WSA w Warszawie z dnia 20 czerwca 2011 r., I SA/Wa 499/11, LEX nr 991736; WSA w Lublinie z dnia 31 stycznia 2019 r., II SA/Lu 710/18, LEX nr 2624847 i podane tam orzecznictwo.

³ Zob. wyroki NSA z dnia: 15 września 2009 r., I OSK 94/09, LEX nr 580285; 14 listopada 2014 r., I OSK 904/14, LEX nr 1591061; 8 stycznia 2016 r., I OSK 1358/14, LEX nr 2032710; 1 czerwca 2017 r., I OSK 556/16, LEX nr 2484133; 7 lutego 2017 r., I OSK 1726/15, LEX nr 2268854.

W praktyce prowadziło to do selektywnego podejścia organów pomocy społecznej do poglądów judykatury, a tym samym do niejednolitego stosowania wątpliwych przepisów. Skutkowało to odmiennym traktowaniem osób znajdujących się w podobnych sytuacjach życiowych. Część dłużników alimentacyjnych otrzymywała świadczenia z pomocy społecznej w związku z pomniejszeniem ich przychodów o należności wynikające ze spłacania zaległości alimentacyjnych, a część tych świadczeń była pozbawiana w związku z przyjęciem odmiennej interpretacji powyższych przepisów przez organy pomocy społecznej. Taka praktyka naruszała zasadę równości wobec prawa.

W uchwale z dnia 21 listopada 2021 r. NSA, przychyłając się do stanowiska Prokuratora Generalnego, słusznie podzielił pogląd o braku możliwości uznania spłat zobowiązań na rzecz funduszu alimentacyjnego za alimenty w rozumieniu art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s. Ustalając wykładnię spornych unormowań, Sąd wskazał następujące argumenty: po pierwsze, alimentami są należności świadczone wyłącznie na rzecz osoby uprawnionej, na podstawie stosunku prawnego powstałego z mocy ustawy między osobami połączonymi węzłami pokrewieństwa lub powinowactwa. Taki kontekst nadaje alimentom nie tylko prawo rodzinne, ale również prawo karne i postępowanie cywilne. Po drugie, źródłem alimentów a zarazem cechą je wyróżniającą spośród innych świadczeń jest obowiązek alimentacyjny. Sąd podkreślił, że jego celem „na płaszczyźnie moralnej jest uczynienie zadość wynikającemu z więzów rodzinnych obowiązkowi świadczenia pomocy tym członkom rodziny, którzy własnymi siłami i środkami nie mogą zaspokoić swych potrzeb bytowych”. Treścią tego obowiązku jest dostarczanie środków utrzymania wyłącznie osobie uprawnionej, a jego realizacja zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Prawa i obowiązki alimentacyjne mają charakter ściśle osobisty, co prowadzi do konkluzji, że alimentami są świadczenia wynikające z realizacji ustawowego obowiązku określonego w art. 128 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴. Po trzecie, istotne znaczenie odgrywa społeczny i moralny kontekst alimentów, odwołujący się do relacji rodzinnych i wynikających stąd powinności. Alimenty służą kształtowaniu właściwych wzorców postępowania w rodzinie wpływają na umocnienie więzi między jej członkami. Realizacja tych celów jest możliwa jedynie między osobami powiązаныmi węzłem pokrewieństwa, powinowactwa i przysposobienia. Jak trafnie skonkludował NSA, „zapłaty alimentów świadczonych przez zobowiązanego na rzecz tych osób uprawnionych nie można utożsamiać z kwotami należności wyegzekwowanych lub zwróconych przez dłużnika na rzecz funduszu alimentacyjnego w ramach nie prywatnoprawnego lecz przecież, co istotne, publicznoprawnego zobowiązania”.

Powyższa argumentacja odwołuje się do istoty alimentów i obowiązku alimentacyjnego, których nie sposób utożsamiać ze spłatą zobowiązań dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Uzupełnieniem tej oceny jest jeszcze zwrócenie uwagi na aksjologiczny wymiar poruszanej problematyki, co Sąd uczynił, odwołując

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r., poz. 1359, dalej: k.r.o.).

się do zasady sprawiedliwości społecznej. Choć samo odwołanie jest jak najbardziej zasadne, to przedstawione argumenty nie w pełni przekonują. Zgodzić się jednak trzeba, że uprzywilejowany sposób ustalania dochodu dłużnika alimentacyjnego, który w przeszłości nie realizował należycie ciężącego na nim obowiązku, nie jest sprawiedliwy. W tym kontekście NSA podkreślił konieczność stosowania wykładni systemowej i celowościowej w odniesieniu do art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s., zauważając, że znaczenie tego przepisu zależy nie tylko od użytych w nim sformułowań, ale także od treści innych unormowań oraz wielu wyznaczników pozajęzykowych, takich jak cele, funkcje regulacji prawnej oraz przekonania moralne. Uznano, że sporny przepis musi być ściśle interpretowany, a wykładnia rozszerzająca nie jest tu dopuszczalna. Jeżeli zatem przy ustalaniu dochodu ustawodawca za wyjątek uznał możliwość pomniejszenia go o kwoty alimentów świadczonych na rzecz innych osób, to nie ma podstaw, aby pojęcie „alimenty” rozszerzać na odmienne pojęcia, np. na „należności z tytułu świadczeń z funduszu” wprowadzone przez inne ustawy, w tym ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵. Stanowisko wyrażone przez NSA w analizowanej uchwale zasługuje na pełną aprobatę. Tytułem komentarza warto jednak rozwinąć i uzupełnić pewne wątki oraz zwrócić uwagę na zagadnienia, które w uchwale nie zostały podniesione.

III. Za koniecznością rozdzielania na gruncie ustawy o pomocy społecznej alimentów i zobowiązań związanych ze spłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego przemawia charakter prawny obu konstrukcji znaczeniowych. Różnice tkwią w podstawie prawnej obydwu obowiązków, sposobie nawiązania i treści stosunku prawnego oraz w społecznych i moralnych konotacjach tych zobowiązań. Ostatecznie to właśnie uzasadnienie aksjologiczne przesądza o szczególnym potraktowaniu alimentów przez wspomnianą ustawę. W głosowanej uchwale Sąd dokonał już analizy alimentów, wskazując na ich najważniejsze cechy wynikające z prawa rodzinnego i opiekuńczego; różnią się one zasadniczo od należności powstałych z tytułu obowiązku zwrotu świadczeń wypłaconych na podstawie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Należności te są zobowiązaniami wobec instytucji publicznej, a nie osoby fizycznej. Normowane są prawem publicznym, a ich konkretyzacja nie następuje w formie umowy, ugody ani wyroku sądu, a przyjmuje postać decyzji administracyjnej⁶. Źródłem zobowiązania zwrotu przedmiotowych należności jest niewypełnianie obowiązku alimentacyjnego. Przerzucenie tej powinności na państwo nie następuje jednak automatycznie, ale w ramach postępowania administracyjnego, w którym bada się zasadność udzielenia pomocy finansowej zastępującej alimenty. W mechanizmie powstania zobowiązania publicznoprawnego istotną rolę odgrywa decyzja administracyjna, przyznająca osobie uprawnionej do alimentacji świadczenie z funduszu. Akt ten jest podstawą dochodzenia od dłużnika

⁵ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2021 r., poz. 877 z późn. zm., dalej: u.p.o.u.a.).

⁶ Zob. J. Ziętara, *Decyzja administracyjna przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego jako tytuł wykonawczy realizowany tylko w egzekucji sądowej*, „Przeгляд Prawa Egzekucyjnego” 2016, nr 10, Legalis.

zwrotu wypłaconych świadczeń⁷. Organ właściwy dla wierzyciela alimentacyjnego informuje osobę zobowiązaną do alimentacji o przyznaniu świadczenia z funduszu oraz o obowiązku jego zwrotu. Ostateczna decyzja udzielająca wsparcia z funduszu alimentacyjnego jest dołączana do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi uchylającemu się od zwrotu należności.

Należy zauważyć, że idea przyznania świadczeń z funduszu nie sprowadza się do przejęcia odpowiedzialności za dłużnika alimentacyjnego⁸ i zastąpienia go w realizacji jego obowiązku adekwatnie do potrzeb osoby uprawnionej do alimentacji⁹. Gdyby taki cel przyświecał funduszowi, to każdy niezaspokojony wierzyciel alimentacyjny otrzymywałby wsparcie w ramach tego systemu. Celem funduszu jest udzielanie pomocy socjalnej ze środków publicznych¹⁰ osobom o niskich dochodach, wobec których ich bliscy nie wypełniają funkcji alimentacyjnej¹¹. Przyznając świadczenie, państwo wkracza w relacje między wierzycielem a dłużnikiem alimentacyjnym, a dotychczasowy stosunek prawny między tymi podmiotami zostaje zastąpiony dwoma odrębnymi. W pierwszym instytucja publiczna wypłaca świadczenie ze środków publicznych, a w ramach drugiego odbiera je z powrotem, jednak nie od beneficjenta pomocy, a od osoby, która nie wywiązała się z alimentacji¹². Świadczenia z funduszu nie znajdują zatem prostego przełożenia na alimenty, przesłanki ich przyznania różnią się od przesłanek ustalenia alimentów¹³, ich wysokość oderwana jest od potrzeb osoby uprawnionej i może znacząco odbiegać od wysokości alimentów¹⁴. Nie można zgodzić się z poglądem, że „kwoty potrącane w prowadzonym względem dłużnika alimentacyjnego postępowaniu egzekucyjnym na poczet zaległości wobec funduszu alimentacyjnego, w dalszym ciągu posiadają charakter kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób”¹⁵ oraz że rola funduszu alimen-

⁷ A. Jurek, *Działania zmierzające do poprawy wykonywania przez dłużnika obowiązku alimentacyjnego na rzecz dziecka*, „Rocznik Administracji Publicznej” 2016, nr 2, s. 36.

⁸ P. Kowalska, *Zasada pomocniczości jako gwarancja realizacji świadczeń alimentacyjnych*, „Rynek – Społeczeństwo – Kultura” 2017, nr specjalny 26, s. 67, <http://kwartalnikrsk.pl/assets/rsk-specjalny-2017-kowalska-zasada-pomocniczosci-jako-gwarancja-realizacji-alimentow.pdf> (dostęp 18.03.2022).

⁹ Por. M. Wasilewska, *Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny*, Gdańsk 2008, s. 131; N. Kublin, *Egzekucja należności wypłaconych z funduszu alimentacyjnego*, „Przegląd Prawa Egzekucyjnego” 2018, nr 12, Legalis.

¹⁰ A. Korcz-Maciejko, w: A. Brzeźna, M. Gajda-Durlik, A. Korcz-Maciejko, *Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Komentarz*, Warszawa 2019, Legalis, komentarz do art. 9.

¹¹ Preambuła ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów odwołuje się do obowiązku wspierania przez państwo jedynie tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji.

¹² M. Andrzejewski, *Świadczenia socjalne a obowiązki alimentacyjne członków rodziny w świetle zasady pomocniczości*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 2019, nr 11, s. 24.

¹³ Zob. S. Nitecki, *Świadczenia z funduszu alimentacyjnego i dodatki mieszkaniowe. Procedury i tryb przyznawania*, Wrocław 2009, s. 67–72; E. Mazurczak-Jasińska, *Ustawa o pomocy uprawnionym do alimentów*, „Acta Universitatis Wratislaviensis” 2009, nr 3082, PRAWO CCCVII, s. 175–176.

¹⁴ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekracza kwoty 900 zł. Maksymalna kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosi 500 zł.

¹⁵ Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 25 maja 2010 r., II SA/Sz 250/10, LEX nr 666961.

tacyjnego zawsze sprowadza się wyłącznie do płatnika zastępczego¹⁶. Obowiązek zwrotu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego zachowuje odrębność od obowiązku alimentacyjnego i jest kształtowany w ramach odrębnego stosunku prawnego. Jego istotą jest zwrot z odsetkami świadczenia socjalnego wypłaconego ze środków publicznych, a nie spłata zaległych alimentów. Można zatem śmiało bronić poglądu o konieczności rozdzielenia obydwu konstrukcji prawnych przy interpretacji art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s. Na takie podejście wskazuje również sposób zredagowania analizowanego przepisu i jego literalna wykładnia.

Omawiane regulacje ustawy o pomocy społecznej wymieniają *explicite* „kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób”, nie sposób za osobę uznać fundusz alimentacyjny. Instytucja ta nie ma osobowości prawnej i nie jest funduszem, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych. Jest rozwiązaniem systemowym¹⁷, stworzonym do wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami z budżetu państwa. Zobowiązania dłużnika dotyczące zwrotu świadczeń wypłaconych z funduszu są w istocie zobowiązaniami względem Skarbu Państwa¹⁸. Kwoty zwracanych należności w 60% stanowią dochód budżetu państwa, a w 40% dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela alimentacyjnego (art. 27 ust. 4 u.p.o.u.a.). Co istotne, zgodnie z art. 27 ust. 1 u.p.o.u.a. dłużnik alimentacyjny zwraca należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, organowi właściwemu wierzyciela (jest to spowodowane wypłatą świadczeń z funduszu właśnie przez ten organ). Dochody uzyskane w ten sposób przez gminę organu właściwego wierzyciela przeznacza się w szczególności na pokrycie kosztów działań podejmowanych przez organy samorządu terytorialnego wobec dłużników alimentacyjnych, w celu wymuszenia na nich realizacji obowiązku alimentacyjnego¹⁹. Jeżeli dłużnik nie zwraca należności dobrowolnie, wszczynane jest postępowanie egzekucyjne. Prowadzący je organ przekazuje wyegzekwowane od dłużnika alimentacyjnego kwoty organowi właściwemu wierzyciela, do wysokości wypłaconych przez ten organ świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z odsetkami (art. 27 ust. 9 u.p.o.u.a.).

Rekapitułując, w opisanym postępowaniu nie dochodzi do świadczenia alimentów, a tym bardziej do świadczenia alimentów na rzecz konkretnej osoby. Spłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie wypełnia dyspozycji normy prawnej dekodowanej z art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s., świadczy o tym zarówno brak podmiotowości prawnej funduszu, jak i przeznaczenie zwracanych należności oraz sposób ich dystrybucji. Środki te nie są przekazywane na zaspokojenie potrzeb osoby uprawnionej do alimentacji, a na pokrycie kosztów (przynajmniej w znacznej części) działań dyscyplinujących podejmowanych wobec osób, od których środki te pochodzą.

¹⁶ Wyrok NSA z dnia 1 czerwca 2017 r., I OSK 556/16, LEX nr 2484133.

¹⁷ Zob. A. Korcz-Maciejko, w: A. Brzeźna, M. Gajda-Durlik, A. Korcz-Maciejko, *Ustawa...*, op. cit., komentarz do art. 1; M. Biezuński, P. Biezuński, *Pomoc osobom uprawnionym do alimentów*, Warszawa 2009, s. 41–42.

¹⁸ M. Wilczek-Karczewska, *Pomoc osobom uprawnionym do alimentów*, w: G. Jędrejek (red.), *Prawo rodzinne. Meritum*, Warszawa 2015, s. 1224.

¹⁹ A. Korcz-Maciejko, w: A. Brzeźna, M. Gajda-Durlik, A. Korcz-Maciejko, *Ustawa...*, op. cit., komentarz do art. 27; E. Tomaszewska, *Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Komentarz*, LEX/el. 2019, komentarz do art. 27.

Przyjdzie zatem stwierdzić, że nie tylko wykładnia systemowa i celowościowa, na które powołał się NSA w analizowanej uchwale, nie przemawiają za zrównaniem z alimentami należności zwracanych w związku z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ale przeczy temu również wykładnia językowa omawianych regulacji.

Analizując problematykę traktowania alimentów przy ustalaniu sytuacji dochodowej w sferze pomocy społecznej, należy odwołać się do aksjologicznych podstaw przedstawionych regulacji prawnych. Katalog pomniejszych przychodu, sformułowany w art. 8 ust. 3 u.p.s., ma charakter zamknięty. Mieszczą się w nim pomniejszenia typowe w postaci obciążeń związanych z zaliczkami na podatek dochodowy, kosztami uzyskania przychodu oraz składkami na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Tego rodzaju odliczenia odpowiadają potocznemu rozumieniu dochodu. Dodanie alimentów do tego katalogu jest rozwiązaniem nietypowym, w którym ustawodawca sygnalizuje wagę obowiązku alimentacyjnego. Tak istotnego znaczenia nie przypisuje się żadnym innym zobowiązaniom. Na szczególnie potraktowanie zasługują wyłącznie alimenty, a więc świadczenia o dużej doniosłości społecznej, których fundamentem są więzy rodzinne. Wymaga podkreślenia, że na gruncie ustawy o pomocy społecznej są one świadczone osobie, która nie tworzy rodziny ze zobowiązanym do alimentacji²⁰. W rozumieniu bowiem art. 6 pkt 14 u.p.s. rodziną są osoby spokrewnione lub niespokrewnione wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, tak więc nie pokrewieństwo, a prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego przesądza o prawnym byciu rodziny w sferze pomocy społecznej²¹. Wyjątkowe potraktowanie przez ustawodawcę alimentów przy ustalaniu sytuacji dochodowej można odczytać jako przejaw dowartościowania więzi wynikających z małżeństwa i pokrewieństwa, których nie uznano za pryncypia przy tworzeniu ustawowej definicji rodziny. Analogicznego uzasadnienia nie można przypisać żadnym zobowiązaniom publicznoprawnym.

Wykładnia przepisów ustawy o pomocy społecznej powinna uwzględniać istotne dla tej sfery regulacji życia publicznego zasady i wartości. W systemie pomocy społecznej rolę przewodnika interpretacyjnego pełnią zasady pomocniczości, solidarności i sprawiedliwości społecznej. Skonfrontowanie tych zasad z koncepcją odliczania od przychodu alimentów przekracza ramy niniejszej glosy, niemniej konieczne jest zwrócenie uwagi na kilka zagadnień. Jak już zostało powiedziane, sytuacja osoby zobowiązanej do alimentacji przekazującej alimenty oraz spłacającej zobowiązania z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie jest tożsama. Zrównanie jej na gruncie art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s. oznaczałoby podwójne uprzywilejowanie dłużnika. Jak zauważył NSA „zobowiązany korzystałby dwukrotnie z naruszenia przez siebie prawa – za pierwszym razem nie wykonując swojego skonkretyzowanego obowiązku terminowo i należycie (popołniając delikt cywilnoprawny wobec uprawnionego do świadczeń alimentacyjnych), drugi raz – uzyskując pomniejszenie przychodu w rozmiarze większym niż osoba w takiej samej sytuacji prawnej i faktycznej, która swoje świadczenia łożyła należycie i w terminie”. Z poglądem tym

²⁰ S. Nitecki, *Komentarz do ustawy o pomocy społecznej*, Wrocław 2013, s. 142.

²¹ M. Kasprzak, J. Nowicka, *Pomoc społeczna. Komentarz do ustawy*, Warszawa 2021, s. 47.

co do zasady należy się zgodzić, choć z jego uzasadnieniem w kontekście zwłoki dłużnika można polemizować, o czym poniżej. Wracając jednak do zasadniczego wątku, podwójna korzyść dłużnika alimentacyjnego oznaczałaby, po pierwsze, dostarczanie przez państwo środków utrzymania w postaci świadczenia alimentacyjnego osobie, wobec której dłużnik nie realizuje swojego obowiązku, po drugie, dawałaby mu możliwość pomniejszenia przychodu o zobowiązania spłacane na rzecz instytucji publicznej. W obu przypadkach państwo i podatnicy odczuwaliby dwukrotnie ciężar takich rozwiązań, ponosząc wydatki najpierw na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a następnie na świadczenia z pomocy społecznej, do których dłużnik zyskałby szerszy dostęp ze względu na korzystny sposób obliczania dochodu. Takie postępowanie wypaczałoby idee sprawiedliwości społecznej, rozumianej, jak zaznaczył NSA, „jako dążenie do zachowania równowagi w stosunkach społecznych i powstrzymanie się od kreowania nieusprawiedliwionych, niepopartych obiektywnymi wymogami i kryteriami przywilejów dla wybranych grup obywateli”. Zasada sprawiedliwości społecznej polega na „odpowiednio równym traktowaniu podmiotów wykazujących takie same cechy uznane za istotne w przypadku rozdzielania jakiegoś dobra czy rozkładania nieodzownych obciążeń”²². Oznacza ona uwzględnianie dobra każdego członka społeczeństwa i zakaz nazbyt głębokiej stratyfikacji społecznej, co z kolei implikuje zakazy dyskryminacji czy faworyzacji²³. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego ugruntowany jest pogląd, że w świetle sprawiedliwości, różnicowanie podmiotów powinno pozostawać w odpowiedniej relacji do różnic w ich sytuacji²⁴. Wyrażona w ten sposób sprawiedliwość oznacza, że równych powinno się traktować równo, a podobnych podobnie. W mojej ocenie nie można równo traktować tych, którzy płacą alimenty i tych, którzy spłacają zaległości z tytułu świadczeń przyznanych z funduszu alimentacyjnego, ponieważ nie są to podmioty podobne.

Usankcjonowaniu podwójnego uprzywilejowania osób niewywiązujących się należycie z obowiązku alimentacyjnego sprzeciwia się również zasada pomocniczości. Odwołuje się ona do samodzielności jednostki i do odpowiedzialności za własny los. Państwo nie może ograniczać inicjatywy obywateli, wyręczać ich, pozbawiać możliwości wyboru ani przejmować za nich odpowiedzialności²⁵. Z zasady tej wynika nie tylko zachęta do działania, ale wręcz dezaprobata dla pasywności i nadopiekuńczości państwa. Już samo przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest pewnego rodzaju wyłączeniem dłużnika alimentacyjnego z ciężących na nim zobowiązań prawnych i moralnych. Drugi raz troska państwa ujawnia się w formie przyznania dłużnikowi świadczeń z pomocy społecznej. O ile nie można kwestionować udzielenia pomocy dłużnikowi alimentacyjnemu znajdującemu się w trudnej sytuacji życiowej, której nie jest on w stanie samodzielnie przezwyciężyć,

²² Z. Ziemiński, *Sprawiedliwość społeczna jako pojęcie prawne*, Warszawa 1996, s. 13.

²³ A. Domańska, *Zasada demokratycznego państwa prawnego*, w: D. Górecki (red.), *Polskie prawo konstytucyjne*, Warszawa 2008, s. 59.

²⁴ Wyrok TK z dnia 13 kwietnia 1999 r., K. 36/98, OTK ZU nr 3/1999, poz. 40.

²⁵ Zob. K. Stopka, *Zasada subsydiarności w prawie pomocy społecznej*, Warszawa 2009, s. 18; A. Regulska, *Pomocniczość jako zasada przyznawania świadczeń z systemu pomocy społecznej. Perspektywa pedagogiczna*, „*Studia Elckie*” 2020, nr 4, s. 469–479.

o tyle nie należy się godzić na korzystny sposób ustalania jego dochodu, a tym samym na faworyzowanie go w dostępie do świadczeń. Retoryka ta wpisuje się również w zasadę solidarności społecznej, odwołującej się do poczucia wspólnotowości, współodpowiedzialności i zaangażowania ogółu w sprawę jednostki²⁶. Choć wyraża ona gotowość do ponoszenia ofiar na rzecz innych, to pozwala również formułować oczekiwania wobec tych, którym się pomaga.

W ostatniej części rozważań warto zwrócić uwagę na poboczne kwestie, które wybrzmiały w komentowanej uchwale, a które poruszają istotne dla praktyki zagadnienia. Pierwsza dotyczy wątpliwości związanych z odliczaniem od przychodu alimentów zaległych. Orzecznictwo stoi tu na stanowisku przyjmowania szerokiej wykładni art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s., pod warunkiem, że chodzi o alimenty przekazywane osobie uprawnionej na mocy unormowań prawa rodzinnego i opiekuńczego. W najnowszym orzecznictwie dominuje zapatrywanie, potwierdzone uzasadnieniem głosowanej uchwały, że odliczeniu od przychodu podlegają zarówno alimenty bieżące, jak i zaległe, te przekazywane dobrowolnie oraz te ściągane w drodze egzekucji. Na gruncie analizowanych przepisów ustawy o pomocy społecznej nie ma znaczenia, czy alimenty płacone są pod przymusem wynikającym ze stosownych czynności prawnych, czy dobrowolnie z uwagi na poczucie obowiązku danej osoby²⁷. Obojętne jest również, czy ich odbiorcą jest dziecko, czy osoba dorosła. Zgodzić się należy, że przepis art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s. nie precyzuje, jakie alimenty świadczone na rzecz innych osób podlegają odliczeniu od kwoty przychodu i nie różnicuje ich z podmiotowego ani przedmiotowego punktu widzenia²⁸, nie ma zatem podstaw do uprzywilejowanego traktowania wyłącznie alimentów bieżących, płaconych dobrowolnie. Wątpliwość co do możliwości odliczenia alimentów zaległych może rodzić istota tego świadczenia, która sprowadza się do regularnego dostarczania środków osobie uprawnionej do alimentacji i zaspokajania na bieżąco jej potrzeb. Choć w wypadku egzekucji alimentów powyższe cele nie są w pełni realizowane, to jednak środki trafiają do wierzyciela i zostają przez niego spożytkowane. Zachowany jest również osobisty charakter świadczenia. Wyegzekwowane alimenty są przekazywane osobie uprawnionej, tyle że z opóźnieniem i za pośrednictwem organu egzekucyjnego. Uprawniony wydaje się zatem pogląd, że w powyższych okolicznościach dochodzi do świadczenia alimentów na rzecz innej osoby, to zaś w prawie pomocy społecznej skutkuje stosownym pomniejszeniem dochodu dłużnika alimentacyjnego. Warto dodać, że poza sporem pozostaje brak możliwości odliczenia od przychodu odsetek od zaległych alimentów oraz kosztów ich egzekucji, takich jak wynagrodzenie komornika czy opłaty ponoszone z tytułu korespondencji i operacji bankowych²⁹. Z oczywistych względów wydatki tego rodzaju nie mieszczą się w definicji alimentów.

²⁶ M. Łyszowski, *Solidarność – solidaryzm – pomocniczość. Wybrane aspekty*, „Acta Universitatis Wratislaviensis” 2005, Przegląd Prawa i Administracji, nr LXVII, s. 168–169.

²⁷ Wyrok NSA z dnia 17 stycznia 2017 r. I OSK 1830/15, LEX nr 2230133.

²⁸ Zob. wyrok NSA z dnia 18 maja 2020 r. I OSK 1905/19, LEX nr 3025423, inaczej wyrok NSA z dnia 14 lipca 2016 r., I OSK 3286/14, LEX nr 2100707.

²⁹ Zob. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 18 listopada 2021 r. III SA/Gd 463/21, LEX nr 3273156; wyrok WSA w Lublinie z dnia 6 października 2011 r., II SA/Lu 528/11, LEX nr 984776.

Naczelny Sąd Administracyjny w komentowanej uchwale zdaje się wyrażać podobne stanowisko, wskazując, że nie ma znaczenia, czy osoba uprawniona „otrzymuje świadczenie alimentacyjne, które płacone jest przez dłużnika alimentacyjnego dobrowolnie, czy też w drodze egzekucji komorniczej. Ściąganie tego świadczenia alimentacyjnego w drodze egzekucji na rzecz osoby uprawnionej nie zmienia bowiem jego podstawy prawnej”. Dalsza część uzasadnienia wprowadza jednak pewną zawiłość. Sąd wywiódł, że

skoro istota alimentów polega na ich regularnym świadczeniu, z pomniejszenia przychodu nie może korzystać ten zobowiązany, który popada w zadłużenie doprowadzając do konieczności uruchomienia procedury, o której stanowi art. 27 ust. 1 i 3 ustawy alimentacyjnej. W innym wypadku z wyjątkowego pomniejszenia przychodu w rozumieniu art. 8 ust. 3 u.p.s. korzystałyby osoby, które nie dostarczają uprawnionym środków utrzymania na bieżąco, doprowadzając do uruchomienia świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Z treści przytoczonej wypowiedzi wynika, że pomniejszenie przychodu o alimenty nie może mieć zastosowania do osób, których postępowanie spowodowało przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Jednak Sąd powołał się tu na argumentację dotyczącą popadnięcia w zwłokę dłużnika alimentacyjnego, a więc na niezaspokajanie przez niego na bieżąco potrzeb osoby uprawnionej do alimentacji. Ten pogląd, w świetle uznania możliwości odliczania od przychodu zarówno alimentów bieżących, jak i zaległych, wydaje się chybiony. Powodem niepamięszania przychodu o należności zwracane w związku z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie jest zwłoka dłużnika, a charakter jego zobowiązania. Gdyby uznać, że z odliczenia nie mogą skorzystać osoby, które nie dostarczają regularnie swoim bliskim środków utrzymania, to taki mechanizm ustalania dochodu musiałby dotyczyć nie tylko dłużników, wobec których stosuje się ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ale wszystkich niewywiązujących się terminowo z obowiązku alimentacyjnego. W konsekwencji art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s. nie znalazłby zastosowania do alimentów zaległych płaconych dobrowolnie lub ściąganych w drodze egzekucji, co jest sprzeczne zarówno ze wskazaną wyżej tezą NSA, jak i dominującą w orzecznictwie tendencją do niesprowadzania alimentów wyłącznie do świadczeń regularnych i bieżących.

W kontekście stosowania komentowanych przepisów ustawy o pomocy społecznej, warto zwrócić uwagę na kwestie związane z rzeczywistym odzwierciedleniem realizacji obowiązku alimentacyjnego w sytuacji dochodowej dłużnika. Alimenty pomniejszają przychód osoby zobowiązanej tylko pod warunkiem, że są realnie przekazywane. Nie odlicza się od przychodu alimentów zasądzonych, których dłużnik nie płaci. Alimenty po stronie osoby otrzymującej to świadczenie tworzą przysporzenie majątkowe i są traktowane jak dochód. W orzecznictwie utrwalił się pogląd, że decydujące znaczenie dla uwzględnienia jakiegoś składnika w sytuacji dochodowej osoby wnioskującej o świadczenie z pomocy społecznej lub je pobierającej ma realne uzyskanie środków finansowych, nie zaś ustalenie uprawnień do dochodu. W wyroku z dnia 5 maja 2015 r., I OSK 2802/13, LEX nr 2089777, NSA zauważył, że przychód musi być rzeczywiście uzyskany, „co wskazuje na faktyczny aspekt sytuacji majątkowej strony. Rozwiązanie to podkreśla uzależnienie pomocy

społecznej od faktycznego stanu majątkowego i faktycznych dochodów uzyskanych w danym okresie, nie zaś dochodów nominalnie należnych”. Analogicznej argumentacji można użyć w odniesieniu do pomniejszenia przychodu, tylko faktyczne przekazanie środków w ramach alimentacji obniża dochód osoby zobowiązanej³⁰. Jeżeli dłużnik nie przekazuje środków z tego tytułu, to w rzeczywistości nimi dysponuje, nie ma zatem podstaw do odliczenia alimentów od jego przychodu. Do takiego samego wniosku prowadzi wykładnia językowa art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s., w którym mowa jest *expressis verbis* o alimentach świadczonych, a nie należnych. W aspekcie temporalnym zasadnicze znaczenie dla stosowania tego przepisu ma data złożenia wniosku o świadczenie z pomocy społecznej. Ustalając prawo do pomocy, organ bada dochód z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o świadczenie, a w przypadku utraty dochodu – z miesiąca, w którym wniosek został złożony. Alimenty zostaną uwzględnione w sytuacji dochodowej dłużnika ubiegającego się o pomoc, jeżeli fakt przekazania środków z tego tytułu nastąpi w miesiącu, z którego liczy się dochód. Jednocześnie warto wskazać, że osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej lub ponoszące odpłatność za świadczenia, zobowiązane są informować właściwy organ o każdej zmianie w ich sytuacji dochodowej. Tym samym zaprzestanie płacenia alimentów będzie rzutowało na treść stosunku prawnego nawiązanego na gruncie ustawy o pomocy społecznej, skutkiem czego może być całkowita utrata dotychczasowych uprawnień lub zmniejszenie wartości świadczenia pieniężnego przyznanego osobie zobowiązanej do alimentacji.

Uprzywilejowane traktowanie alimentów przez ustawodawcę niesie za sobą ryzyko nadużywania rozwiązań przewidzianych w art. 8 ust. 3 pkt 3 u.p.s. Zdarza się, że za sposób alimentowania uznaje się różne formy finansowego wspierania osób bliskich znajdujących się w kręgu uprawnionych do alimentów. W praktyce pojawiają się trudności z kwalifikowaniem takich form w sytuacji dochodowej osób zobowiązanych do alimentacji. Z jednej strony podkreśla się, że odliczanie alimentów od przychodu nie zostało przez ustawodawcę obwarowane nakazem przedstawienia odpowiedniego wyroku, ugody sądowej czy umowy zarejestrowanej przez sąd rodzinny. Z drugiej – dostrzega się potrzebę udowodnienia realizacji obowiązku alimentacyjnego. W wyroku z 27.02.2018 r., IV SA/Wr 836/17, LEX nr 2622433, WSA we Wrocławiu zauważył, że choć żaden przepis ustawy o pomocy społecznej ani Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

nie utożsamia alimentów ze świadczeniem wynikającym z orzeczenia sądu, to jednak dla celów dowodowych konieczne jest powołanie się przez stronę wskazującą fakt wydatkowania alimentów na stosowny wyrok sądu powszechnego lub ugodę zawartą przed tym sądem, które to rozstrzygnięcia objęte byłyby tytułem wykonawczym. W innym wypadku mogłaby zachodzić trudność w wykazaniu faktu rzeczywistego płacenia alimentów na rzecz innej osoby w kwocie adekwatnej do przesłanek, od których zależy wysokość alimentów, co określa przepis art. 135 oraz 136 k.r.o.³¹

³⁰ Podobnie W. Maciejko, w: W. Maciejko, P. Zaborniak, *Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 86.

³¹ Zob. również wyrok WSA w Olsztynie z dnia 12 lutego 2015 r., II SA/OI 1182/14, LEX nr 1653248.

Stanowisko to koresponduje z myślą wyrażoną w omawianej uchwale, że odliczeniu od przychodu podlegają jedynie alimenty, nie zaś ich substytuty ani różnego rodzaju wydatki powiązane z zaspokajaniem potrzeb osoby bliskiej.

Podsumowując, komentowana uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego stanowi ważny głos w dyskusji nad interpretacją zasad ustalania dochodu w postępowaniach z zakresu pomocy społecznej i ma fundamentalne znaczenie dla rozstrzygnięcia spraw administracyjnych dotyczących tej sfery życia publicznego. Główna teza uchwały zawiera doniosły społeczny przekaz, że na stosowanie uprzywilejowanych zasad ustalania dochodu mogą liczyć jedynie osoby realizujące obowiązek alimentacyjny na rzecz osoby uprawnionej do alimentów. Stanowisko to, z którym w pełni trzeba się zgodzić, wpisuje się w najważniejsze wartości systemu pomocy społecznej oraz w elementarne poczucie sprawiedliwości dotyczące traktowania dłużników alimentacyjnych.

BIBLIOGRAFIA

- Andrzejewski M., *Świadczenia socjalne a obowiązki alimentacyjne członków rodziny w świetle zasady pomocniczości*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 2019, nr 11.
- Biezuński M., Biezuński P., *Pomoc osobom uprawnionym do alimentów*, Warszawa 2009.
- Domańska A., *Zasada demokratycznego państwa prawnego*, w: D. Górecki (red.), *Polskie prawo konstytucyjne*, Warszawa 2008.
- Juryk A., *Działania zmierzające do poprawy wykonywania przez dłużnika obowiązku alimentacyjnego na rzecz dziecka*, „Rocznik Administracji Publicznej” 2016, nr 2.
- Kasprzak M., Nowicka J., *Pomoc społeczna. Komentarz do ustawy*, Warszawa 2021.
- Korc-Maciejko A., w: A. Brzeźna, M. Gajda-Durlik, A. Korc-Maciejko, *Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Komentarz*, Warszawa 2019, Legalis, komentarz do art. 9.
- Kowalska P., *Zasada pomocniczości jako gwarancja realizacji świadczeń alimentacyjnych*, „Rynek – Społeczeństwo – Kultura” 2017, nr specjalny 26, s. 67, <http://kwartalnikrsk.pl/assets/rsk-specjalny-2017-kowalska-zasada-pomocniczosci-jako-gwarancja-realizacji-alimentow.pdf> (dostęp 18.03.2022).
- Kublin N., *Egzekucja należności wypłaconych z funduszu alimentacyjnego*, „Przegląd Prawa Egzekucyjnego” 2018, nr 12, Legalis.
- Łyszkowski M., *Solidarność – solidaryzm – pomocniczość. Wybrane aspekty*, „Acta Universitatis Wratislaviensis” 2005, Przegląd Prawa i Administracji, nr LXVII.
- Maciejko W., w: W. Maciejko, P. Zaborniak, *Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Mazurczak-Jasińska E., *Ustawa o pomocy uprawnionym do alimentów*, „Acta Universitatis Wratislaviensis” 2009, nr 3082, PRAWO CCCVII.
- Nitecki S., *Komentarz do ustawy o pomocy społecznej*, Wrocław 2013.
- Nitecki S., *Świadczenia z funduszu alimentacyjnego i dodatki mieszkaniowe. Procedury i tryb przyznawania*, Wrocław 2009.
- Regulska A., *Pomocniczość jako zasada przyznawania świadczeń z systemu pomocy społecznej. Perspektywa pedagogiczna*, „Studia Elckie” 2020, nr 4.
- Stopka K., *Zasada subsydiarności w prawie pomocy społecznej*, Warszawa 2009.
- Tomaszewska E., *Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Komentarz*, LEX/el. 2019, komentarz do art. 27.
- Wasilewska M., *Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny*, Gdańsk 2008.

Wilczek-Karczewska M., *Pomoc osobom uprawnionym do alimentów*, w: G. Jędrejek (red.), *Prawo rodzinne. Meritum*, Warszawa 2015.

Ziemiński Z., *Sprawiedliwość społeczna jako pojęcie prawne*, Warszawa 1996.

Ziętara J., *Decyzja administracyjna przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego jako tytuł wykonawczy realizowany tylko w egzekucji sądowej*, „Przełąd Prawa Egzekucyjnego” 2016, nr 10, Legalis.

GŁOSA DO UCHWAŁY SKŁADU SIĘDMIU SĘDZIÓW NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO Z DNIA 21 LISTOPADA 2021 R., I OPS 2/21

Streszczenie

Przedmiotem glosy jest uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego, w której Sąd odniósł się do zasad ustalania dochodu w postępowaniach z zakresu pomocy społecznej. Uznając możliwość pomniejszenia przychodu jedynie o alimenty świadczone osobie uprawnionej na podstawie przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, NSA stwierdził jednoznacznie, że z uprzywilejowanego sposobu ustalania dochodu nie mogą korzystać dłużnicy alimentacyjni spłacający zobowiązania na rzecz funduszu alimentacyjnego. Glosa przedstawia argumenty aprobujące tezy zawarte w uchwale oraz ich aksjologiczne uzasadnienie. Ponadto zawiera rozwinięcie zagadnień pośrednio poruszanych przez skład orzekający, dotyczących alimentów zaległych oraz kwot faktycznie przekazywanych w ramach alimentacji. Problematyka ta ma istotne znaczenie dla ustalania sytuacji dochodowej osoby ubiegającej się o wsparcie w ramach systemu pomocy społecznej oraz ponoszącej odpłatność za świadczenia.

Słowa kluczowe: alimenty, fundusz alimentacyjny, pomoc społeczna

GLOSS ON THE RESOLUTION OF A PANEL OF SEVEN JUDGES OF THE SUPREME ADMINISTRATIVE COURT OF 21 NOVEMBER 2021, I OPS 2/21

Summary

The subject of the gloss is a resolution of the Supreme Administrative Court in which the Court examined the rules of determining income in social assistance proceedings. While recognising the possibility of reducing income solely by the amount of alimony provided to an entitled person under the provisions of the family and guardianship code, the Supreme Administrative Court stated unequivocally that the privileged method of determining income cannot be used by persons who do not pay alimony and are obliged to make payments to the alimony fund. This gloss presents arguments supporting the theses contained in the resolution and their axiological justification. Moreover, it elaborates on the issues indirectly raised by the adjudicating panel, such as overdue alimony and amounts that are actually paid as part of alimony. This subject is important for determining the income of persons applying for support under the social assistance system as well as paying for benefits.

Keywords: alimony, alimony fund, social assistance

Cytuj jako:

Sierpowska I., *Głosa do uchwały składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 listopada 2021 r., I OPS 2/21*, „Ius Novum” 2022 (16) nr 3, s. 188–201. DOI: 10.26399/iusnovum.v16.3.2022.33/i.sierpowska

Cite as:

Sierpowska I. (2022), ‘Gloss on the resolution of a panel of seven judges of the Supreme Administrative Court of 21 November 2021, I OPS 2/21’, *Ius Novum* (Vol. 16) 3, 188–201. DOI: 10.26399/iusnovum.v16.3.2022.33/i.sierpowska